

Living on soft soils – subsidence & society

NWA-LOSS Symposium

1 oktober 2024

UU, TUD, WUR, Deltares, TNO, WEnR

Min. Infrastructuur & Waterstaat, Min. Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Prov. Utrecht/Zuid-Holland, Gem. Gouda, Platform Slappe Bodem,

Rijkswaterstaat, STOWA, HDSR, WDOD, Sweco, Tauw, NAM

Programma - ochtend

09:30 uur Welkom en resultaten LOSS-programma
Esther Stouthamer - projectleider LOSS

9:45 uur Nationaal Onderzoeksprogramma Broeikasgassen Veenweide (NOBV)
en samenwerking LOSS
Gilles Erkens - projectteam LOSS en voorzitter onderzoeksconsortium NOBV
Sanneke van Asselen - onderzoeker NOBV

Ochtendprogramma: Resultaten NWA-LOSS project, bodemdaling en de samenleving

10:05 uur Pitches van de onderzoekers over de onderzoeksresultaten

10:55 uur Pauze

11:20 uur Panelinterview: van onderzoek naar praktijk

12:00 uur Lunch

Programma - middag

13:15 uur Postersessie: uitwisseling kennis & ideeën

Middagprogramma: Leven op slappe bodem, nu en in de toekomst

14:30 uur Introductie middagprogramma

Bernardien Tiehatten - Transacademic Interface Manager LOSS

14:45 uur Werksessies leven op slappe bodem – ronde 1

15:45 uur Werksessies leven op slappe bodem – ronde 2

16:45 uur Reflectie en voortuitkijken

17:00 uur *Borrel*

Mogelijkheden modellen / toepassing modelresultaten

De toekomst;
hoe ziet deze eruit en hoe komen we daar?

Living on soft soils – subsidence & society

4^e jaarlijkse symposium NWA-LOSS project

1 oktober 2024

Esther Stouthamer (projectleider)

UU, TUD, WUR, Deltares, TNO, WEnR

Min. Infrastructuur & Waterstaat, Min. Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Prov. Utrecht/Zuid-Holland, Gem. Gouda, Platform Slappe Bodem,

Rijkswaterstaat, STOWA, HDSR, WDOD, Sweco, Tauw, NAM

Aanleiding LOSS

Bodemdaling: complex vraagstuk

Wat is er nodig?

- Visie op hoe om te gaan met bodemdaling en gevolgen: toekomstig doel en paden om doel te bereiken
→ Handelingperspectieven
- Kennis, modellen, monitoringsnetwerk, data-infrastructuur
- Aansluiten op informatiebehoefte kennisgebruikers
- Geïntegreerde aanpak: technisch, governance, juridisch

Tot **1**
miljoen
huizen bedreigd
door funderingsproblematiek

22
Miljard Euro
extra aan bodemdaling
gerelateerde kosten tot 2050

2x
zoveel
kosten voor onderhoud
straten en wegen
op slappe ondergrond

5.5
Megaton
jaarlijkse CO₂ emissie
door veenoxidatie

Doel LOSS

Ontwikkelen **integrale aanpak** om tot **haalbare, legitieme** & **duurzame oplossingen** te komen voor het beheersen van de negatieve maatschappelijke effecten van bodemdaling in Nederland.

- Door voldoende kennis onderbouwd beleid
- Handelingsperspectieven korte, midden-lange en lange termijn
- Integrale aanpak

Opzet programma

WP1

WP4

Effectiviteit
Gewenste effect?
Neveneffecten?

WP4

Maatregelen
Welke?
Hoe te integreren?

Meten & monitoren
Hoeveel?

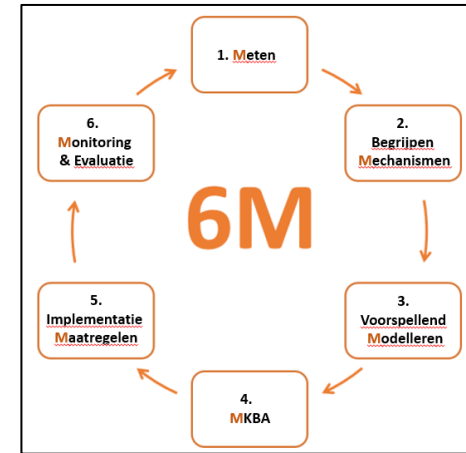

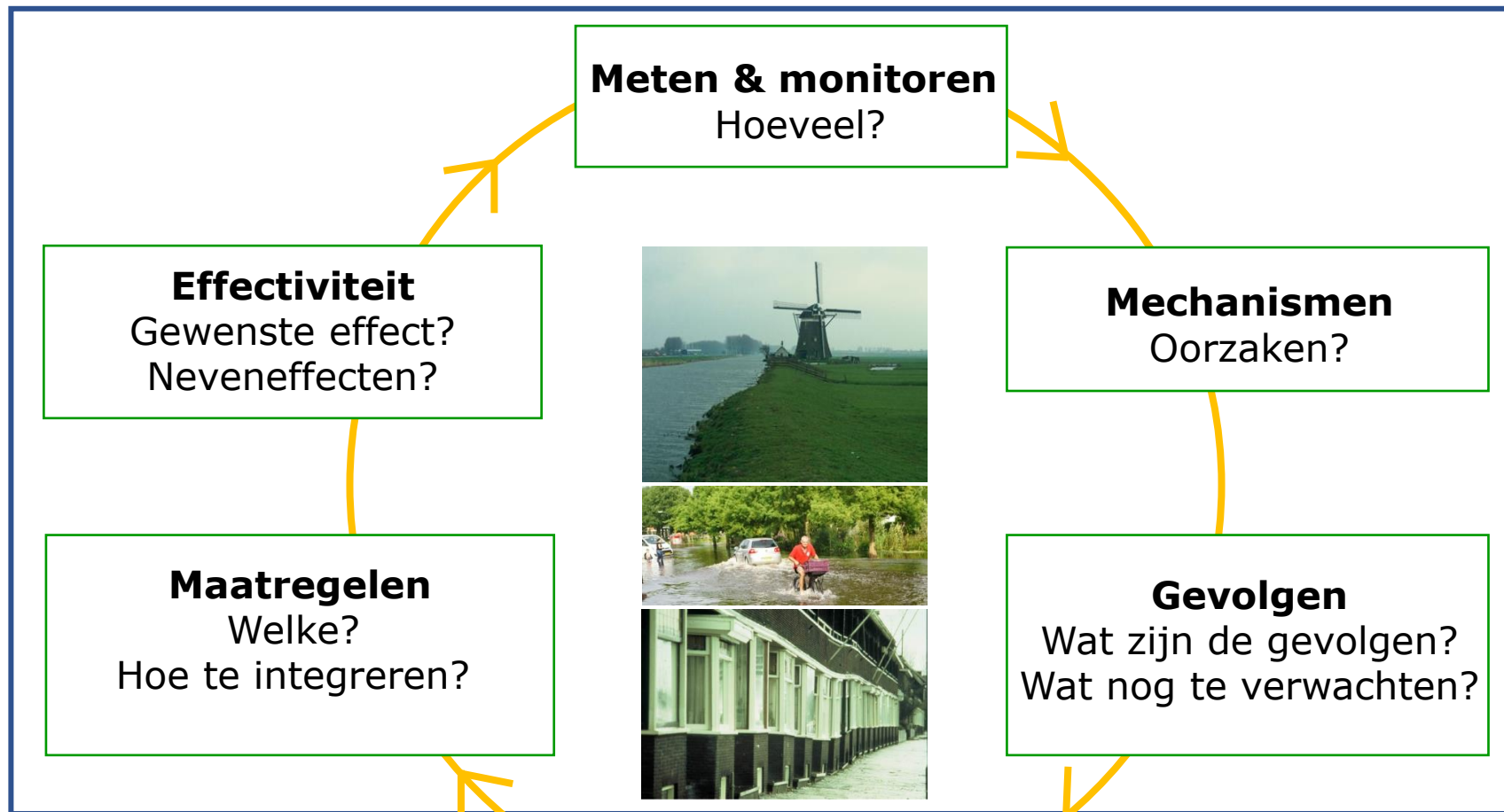
Mechanismen
Oorzaken?

WP2

Gevolgen
Wat zijn de gevolgen?
Wat nog te verwachten?

WP3

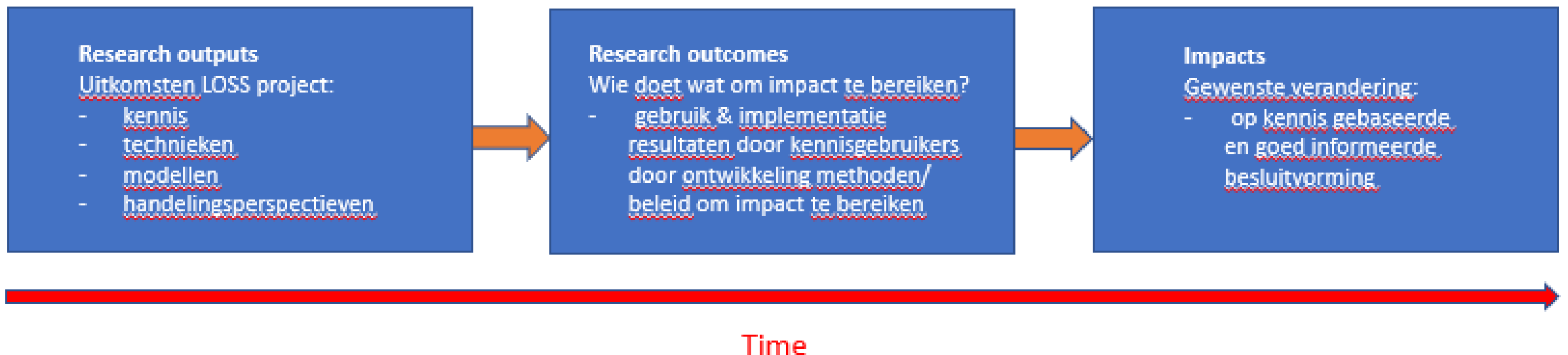

Theory of change

Impacts

1. Op kennis gebaseerde en goed geïnformeerde besluitvorming m.b.t. bodemdaling
2. Toename bewustwording bodemdaling, impacts, handelingsperspectieven

Onderzoekers

WP1: meten & monitoren

Philip Conroy (TUD)

InSAR processing

Manon Verberne (TNO/UU-AW)

Ontrafelen diepe & ondiepe processen, data-assimilatie

Kim de Wit (UU-DPG)

Kwantificering achtergrondaling

WP2: mechanismen

Duygu Tolunay (UU-BIO)

Microbiële afbraak veen

Bente Lexmond (UU-DPG)

Krimp- en zwelgedrag klei

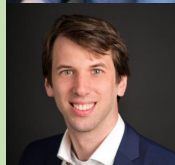
Erne Blondeau (WUR/WEnR)

Broeikasgasemissie

Pepijn van Elderen (UU-DPG)

Kruipgedrag veen

Tom de Gast (TUD)

1D bodemdalingsmodellering

WP3: impacts

Deniz Kiliç (UU-DPG/Deltares)

3D bodemdalingsmodellering
Opschaling

Alfonso Prosperi (TUD)

Schadeschatting
gemetselde gebouwen

Dewy Verhoeven (WUR)

Economische modellering
MKBA

WP4: maatregelen

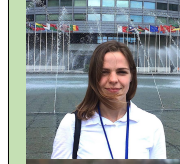
Nicoletta Nappo
(TUD/Deltares)

Maatregelen stedelijk gebied

Tom Wils
(TUD/WEnR)

Maatregelen landelijk gebied

Mandy van den Ende (UU-SD)

Governance arrangements

Martijn van Gils (UU-REBO)

Juridisch instrumentarium

WP5: kennisutilisatie

Muhannad Hammad
(UU-DPG/Deltares)

Scenario-ontwikkeling

Resultaten

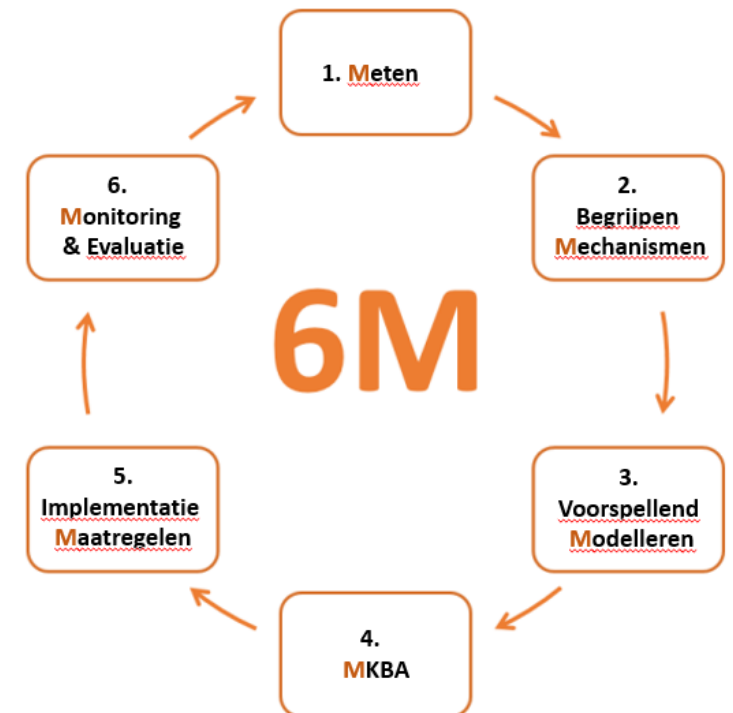
- Wetenschappelijke kennis
 - Nieuwe technieken bodembeweging uit InSAR-data
 - Methodiek ontrafelen bodemdalingssignaal diep-ondiep
 - Verbeterde kennis mechanismen
 - Verbeterde modellen
 - Kennis governance & juridisch instrumentarium

Resultaten

- Modellen: bodemdaling, economisch, gebouwschade
- Maatregelen & effectiviteit
- Data
- Producten kennisgebruikers:
 - modeluitkomsten
 - MKBA
 - governancebenaderingen
 - inzet juridisch instrumentarium

➔ handelingsperspectieven

Vervolgstappen

Verwerken
**wetenschappelijke
resultaten + data**

in:

- modellen
- scenario's

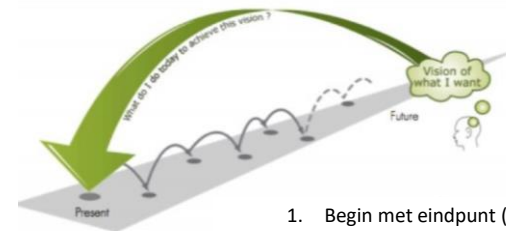
Ontwikkelen **modeltrein**
Ontwikkelen **scenario's**
Case studies

Schaalniveaus:

- nationaal
- regionaal
- lokaal

Landelijk + stedelijk

Backcasting:
plausibele toekomst
- 0 mm/jaar, 3 mm/jaar
- minste schade

1. Begin met eindpunt (visie)
2. Kijk terug van visie naar heden
3. Definieer stap voor stap pad richting visie

**Handelings-
perspectieven**

- Governancebenaderingen
- Juridisch instrumentarium

Programma - ochtend

09:30 uur Welkom en resultaten LOSS-programma
Esther Stouthamer - projectleider LOSS

9:45 uur Nationaal Onderzoeksprogramma Broeikasgassen Veenweide (NOBV)
en samenwerking LOSS
Gilles Erkens - projectteam LOSS en voorzitter onderzoeksconsortium NOBV
Sanneke van Asselen - onderzoeker NOBV

Ochtendprogramma: Resultaten NWA-LOSS project, bodemdaling en de samenleving

10:05 uur Pitches van de onderzoekers over de onderzoeksresultaten

10:55 uur Pauze

11:20 uur Panelinterview: van onderzoek naar praktijk

12:00 uur Lunch

WP1: Meten & monitoren

Philip Conroy
PhD onderzoeker

InSAR processing technieken

- phase unwrapping m.b.v. contextuele informatie (T, P, dag jaar)
- continue tijdreeksen maakt monitoring bodembeweging veengebieden mogelijk

WP1: Meten & monitoren

Manon Verberne

PhD onderzoeker

Ontrafelen diepe & ondiepe processen
Data-assimilatie

Universiteit Utrecht

TNO innovation
for life

WP1: Meten & monitoren

Kim de Wit

PhD onderzoeker

Kwantificering achtergrondaling

Universiteit Utrecht

WP2: Mechanismen

Duygu Tolunay
PhD onderzoeker

Microbiële afbraak veen

WP2: Mechanismen

Bente Lexmond

PhD onderzoeker

Krimp- en zwelgedrag klei

Universiteit Utrecht

TNO innovation
for life

WP2: Mechanismen

Erne Blondeau

PhD onderzoeker

Broeikasgasemissie

WP2: Mechanismen

Pepijn van Elderen

PhD onderzoeker

Kruipgedrag veen & organische klei

Universiteit Utrecht

Deltares

WP2: Mechanismen

Tom de Gast

Postdoc onderzoeker

1D bodemdalingsmodellering

WP3: Impacts

Alfonso Prospero

PhD onderzoeker

Schadeschatting gemetselde gebouwen

WP4: Maatregelen

Nicoletta Nappo

Postdoc onderzoeker

Maatregelen stedelijk gebied

WP4: Maatregelen

Tom Wils

Postdoc onderzoeker

Maatregelen landelijk gebied

WP4: Maatregelen

Mandy van den Ende
PhD onderzoeker

Governance arrangements

WP4: Maatregelen

Martijn van Gils
PhD onderzoeker

Juridisch instrumentarium

WP5: Kennisutilisatie

Muhannad Hammad
Postdoc onderzoeker

Scenario-ontwikkeling

Rudi Hessel

Senior onderzoeker WEnR

Bodemdegradatie

NOBV

WP3: Impacts

Dewy Verhoeven

PhD onderzoeker

Economische modellering
Maatschappelijke kosten-baten analyse

Deniz Kiliç

Postdoc onderzoeker

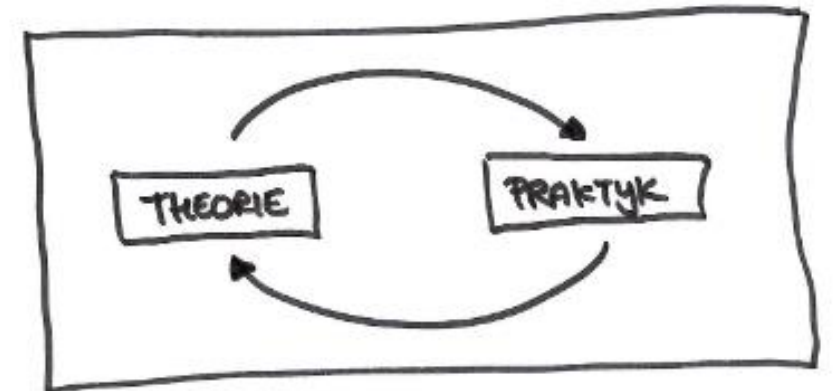
Bodemdalingsmodellering
Scenariomodellering

Paneldiscussie

Van onderzoek naar praktijk

Panelleden

Annemieke Nijhof
Algemeen directeur Deltares

Peter de Ruyter
Landschapsarchitect
Bureau Peter de Ruyter
Landschapsarchitectuur

Wilco Hazeleger
Decaan faculteit Geowetenschappen, UU
Hoogleraar Climate System Science, UU

Denise Maljers
Research manager Subsurface modelling
TNO-Geologische Dienst Nederland

Hans Mankor

- Provincie Utrecht
- Beleid: bodemdaling, transitie veenweidegebied
- NWA-LOSS, NOBV

Programma - middag

13:15 uur Postersessie: uitwisseling kennis & ideeën

Middagprogramma: Leven op slappe bodem, nu en in de toekomst

14:30 uur Introductie middagprogramma

Bernardien Tiehatten - Transacademic Interface Manager LOSS

14:45 uur Werksessies leven op slappe bodem – ronde 1

15:45 uur Werksessies leven op slappe bodem – ronde 2

16:45 uur Reflectie en voortuitkijken

17:00 uur *Borrel*

Mogelijkheden modellen / toepassing modelresultaten

De toekomst;
hoe ziet deze eruit en hoe komen we daar?

Living on soft soils – subsidence & society

NWA-LOSS Symposium

1 oktober 2024

UU, TUD, WUR, Deltares, TNO, WEnR

Min. Infrastructuur & Waterstaat, Min. Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Prov. Utrecht/Zuid-Holland, Gem. Gouda, Platform Slappe Bodem,

Rijkswaterstaat, STOWA, HDSR, WDOD, Sweco, Tauw, NAM

Programma - middag

13:15 uur Postersessie: uitwisseling kennis & ideeën

Middagprogramma: Leven op slappe bodem, nu en in de toekomst

14:30 uur Introductie middagprogramma

Bernardien Tiehatten - Transacademic Interface Manager LOSS

14:45 uur Werksessies leven op slappe bodem – ronde 1

15:45 uur Werksessies leven op slappe bodem – ronde 2

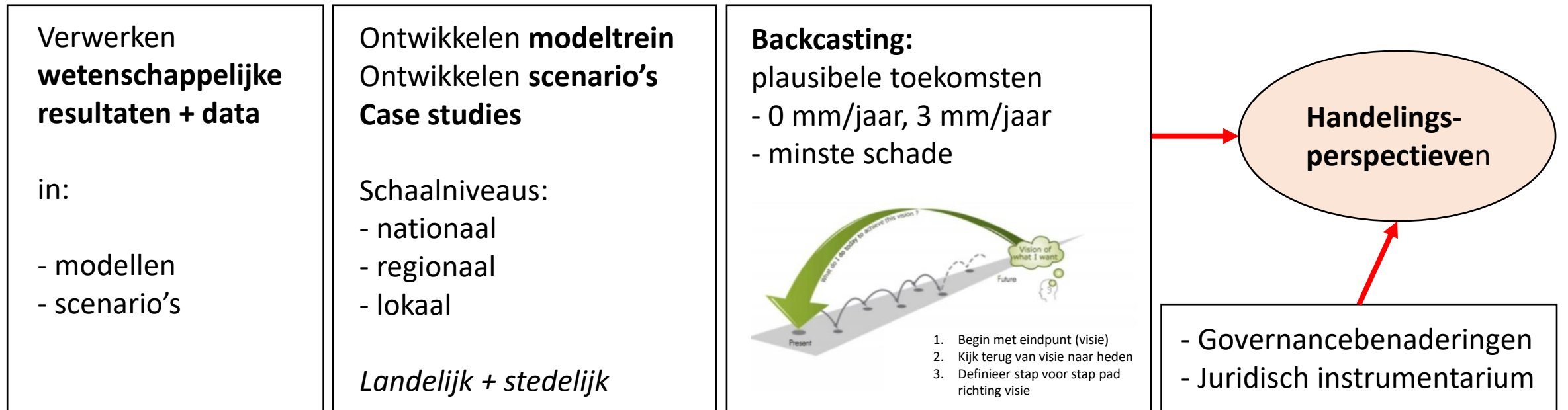
16:45 uur Reflectie en voortuitkijken

17:00 uur *Borrel*

Mogelijkheden modellen / toepassing modelresultaten

De toekomst;
hoe ziet deze eruit en hoe komen we daar?

Vooruitblik

Vooruitblik

- Afronding PhD theses
- Case studies met consortiumpartners / andere experts
- Werksessies

- Sessies over implementatie resultaten adviesbureaus
- Sessies over resultaten LOSS-project

- Lesbrieven

- Publicatie resultaten

Wordt vervolgd.....

het onderzoeksteam

Consortium

